

דָּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל-כַּנְּפֵי בְּגָדֵיהֶם, לְדֹרֹתָם; וְנָתַנּוּ עַל-צִיצִית הַכַּנָּף, פֶּתִיל תְּכֵלֶת.

(במדבר טו : לח)

התכלת המקראית - הצבע המוערך ביותר

תכלת, הייתה בעת העתיקה אחת הסחורות המבוקשות ביותר. בכל אזור המזרח הקרוב והים התיכון, אריגי **התכלת** היו למלבוש עבור מלכים, שליטים, מצביאים וכהנים, בכך ייצגו סמל מעמד ועושר. בתנ"ך, לתכלת היה תפקיד מרכזי במקדש ובבדי הכהן הגדול, ובחיי היום יום לכל יהודי, בפתילי הציצית, בבגד ארבע הכנפות, כפי שציווה מלך מלכי המלכים הקב"ה, לעם אותו בחר מכל העמים.

אבדן התכלת

סיבות רבות גרמו להעלמות **התכלת** כבר לפני כ 1300 שנה, חלקן ידועות לנו וחלקן נשארו במסתרי ההיסטוריה. לא רק **התכלת** וחכמת הצביעה נעלמו, גם "החלזון" ממנו הפיקו אותה, הפך לאגדה מסתורית. המשכיות החיים היהודיים, והרצון לנסות לקיים מצוות ציצית, הביאו למציאות של ציצית לבנה, חסרה בשלמותה.

הגילוי מחדש

הכמיהה הייתה גדולה לקיים את מצוות **התכלת** בציצית, ורבנים חשובים עסקו בדבר, בראשם האדמו"ר גרשון חנוך ליינר מראדזין, וכן הרב יצחק אייזק הלוי הרצוג, רבה הראשי הראשון של מדינת ישראל, אשר הקדישו זמן רב ומאמץ עילאי לחקר **התכלת** ופתרון תעלומתה. במהלך עשרות שנות המחקר שחלפו מאז, נחשפו ע"י רבנים, מדענים וארכיאולוגים, עדויות ארכיאולוגיות ומדעיות רבות, אשר הובילו לזיהוי המוחלט של החלזון ארגמון קהה קוצים, כמקור לצבע **התכלת** העתיק.

חידושה של המצווה

תחייתה של המצווה, וההזדמנות שניתנה לכל יהודי להטיל **תכלת** בציצית, ריגשה יהודים בכל קצוות תבל, ורבים מהם זוכים לקיים מצווה זו, ולקיים "וראיתם אותו..." באחזם הציציות בקריאת שמע יום יום.